

АНТИКРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ БІЗНЕС-ОРГАНІЗАЦІЙ МЕДИЧНОЇ СФЕРИ В УМОВАХ ДЕСТАБІЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Результати діяльності сучасних бізнес-організацій формуються під впливом мезо- та макроекономічних коливань зовнішнього середовища та ефективності організації внутрішніх процесів. Забезпечення стабільності економічного зростання економіки України актуалізує питання протидії кризовим процесам та ефективного функціонування базової ланки економіки – підприємницьких структур. Зростання ймовірності виникнення і розвитку кризових явищ в умовах нестабільного зовнішнього середовища обумовлює необхідність запровадження спеціалізованого антикризового управління, спрямованого на недопущення та подолання загроз та викликів кризового спрямування.

В умовах сьогодення національний бізнес змушений протидіяти новим загрозам та викликам, які спричинені пандемією COVID-19 та військовою агресією Російської Федерації 24 лютого 2021 року. Означені ризики привели до появи кризових ситуацій, які пов'язані із зростанням цін на ресурси та енергоносії, руйнування об'єктів інфраструктури, релокацією бізнесу, міграційними процесами, скорочення обсягів виробництва та продажу, через скорочення зниження платоспроможного попиту з боку населення, втрату ринків збуту, зниження прибутковості роботи підприємств.

Ринок медичних послуг України є складним механізмом, що включає скоординовану діяльність наступних його учасників:

- постачальників медичних послуг (державних та приватних);
- фармацевтичні компанії;
- виробники та постачальники медичного обладнання;
- професійні спілки та об'єднання медичних працівників;
- страхові компанії;
- державні контролюючі органи;
- кінцеві споживачі послуг сфери охорони здоров'я.

В даному дослідженні акцентована увага на виявленні та попередженні кризових явищ в роботі бізнес-організацій, що працюють в сегменті виробництва та постачання медичного обладнання та супутніх матеріалів для медичних закладів усіх категорій. Характерною особливістю ринку медичного обладнання є те, що даний сегмент є повністю імпортозалежним. Понад 90% медичного обладнання, що використовується медичними закладами України іноземного виробництва. Компанії, що працюють в сегменті виробництва, імпорту та продажу медичного обладнання представлені наступними компаніями:

- міжнародні корпорації: «PHILIPS» (Нідерланди), «Fresenius Medical Care» (Німеччина), «GE Healthcare» (Німеччина), «BECKMAN COULTER» (США), «GAMBRO AB» (Швеція), «SMITH & NEPHEW» (Великобританія), «Allmed Medical GmbH» (Німеччина), «Nipro Corporation» (Японія), «Kawasumi Laboratories» (Японія) тощо;
- національні виробники: ТОВ НВК «Крас», «Радмір ДП АТ НДІРВ», ТОВ НВК «Телеоптик», ТОВ «Компанія Ютас»;
- компанії вендори/дистриб'ютори медичного обладнання: ТОВ «Медгарант», «Protech Solutions Ukraine», ТОВ «МедіГран», ТОВ «Лінк-Медитал», ТОВ «Інмед», ТОВ «ДіаЛайф», ТОВ «Артроніка» та ін.

Систематизація чинників зовнішнього середовища, що приводять до появи кризових явищ в сегменті постачання медичного обладнання на внутрішній ринок України, рис. 1.

Деталізація вказаних факторів, що приводять до кризових явищ суб'єктів господарювання:

- повномасштабна військова агресія Російської Федерації, окупація частини території країни та руйнація закладів охорони здоров'я, порушення ланцюгів постачання, анулювання контрактів та домовленостей з партнерами;
- нестабільність соціальної, економічної та політичної ситуації в Україні;
- несприятливий інвестиційний клімат України приводить до уповільнення приходу на ринок глобальних світових гравців в сегменті виробництва та дистрибуції медичного обладнання;
- систематичні зміни та оновлення норм закупівельного законодавства у сфері імпорту медичної техніки та витратних матеріалів;
- недосконалість системи закупівель Національної служби охорони здоров'я, слабкий розвиток державного приватного партнерства та державних програм медичних гарантій в медичній сфері;
- обмежене використання сучасних інноваційних технологій медичними закладами України, інфраструктурні проблеми;
- нестабільність національного бізнес-середовища, обмеження доступу до інвестиційних та фінансових ресурсів.

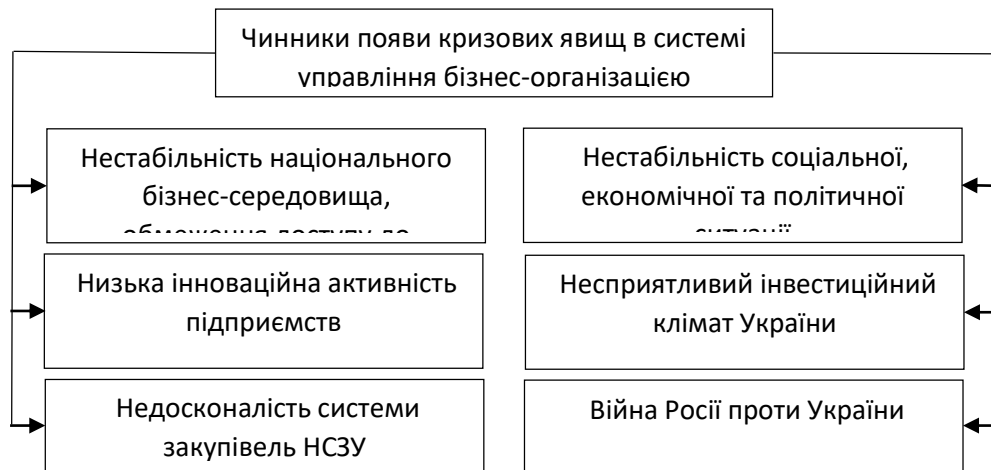

Рис. 1. Чинники, що приводять до появи кризових явищ в сегменті постачання медичного обладнання

Під негативним впливом факторів зовнішнього середовища зростає ризик розвитку криз внутрішньо системного характеру, що приводить до наступних наслідків на підприємствах медичної сфери:

- скорочення платоспроможного попиту з боку споживачів медичних послуг;
- невиконання поточних зобов'язань за укладеними контактами операторами ринку через збій системи закупівельних механізмів;
- зниження рівня платоспроможності та ліквідності бізнес-організацій, погіршення загального фінансового становища;

Вектор антикризового менеджменту медичного бізнесу має бути спрямований на попередження і запобігання кризовим явищам через запровадження наступних заходів:

- розробка заходів щодо відновлення прибутковості роботи підприємств і нормалізації руху грошових потоків через регламентацію витрат, нарощування розміру виручки від реалізації та чистого прибутку, посилення контролю за фінансовими транзакціями компанії;
- диверсифікація діяльності та робота над пошуком нових ринків збуту медичного обладнання. В даному контексті уваги заслуговує сегмент лізингу шляхом побудови партнерських програм з лізинговими компаніями. Робота компаній за програмами лізингу дозволить забезпечити збільшення обсягів продажу, скоротити цикл продажу та приведе до зростання грошових надходжень;
- розширення ринків збуту та вихід на нові більш перспективні ринки збуту. Залучення зовнішнього фінансування та розширення ринкової присутності бізнес-організації сприятиме збільшенню грошових надходжень та подоланню кризових явищ в роботі підприємств;
- посилення позицій медичних компаній на внутрішньому ринку України через розвиток каналів продажів, впровадження сучасних бізнес-моделей продажу та сервісного обслуговування;
- оптимізація управлінських процесів в контексті фінансового управління, підвищення якості бізнес-процесів та вдосконалення фінансової політики відносно ресурсів медичних компаній;
- розвиток збутової інфраструктури, налагодження та розширення ланцюгів постачання.

Таким чином, антикризове управління бізнес-організаціями медичної сфери в умовах дестабілізаційних процесів національної економіки має базуватися на комплексності антикризових заходів з урахуванням типу кризи, що характерна для даного суб'єкта господарювання. Ефективний антикризовий менеджмент потребує додаткових управлінських та фінансових витрат. Проте реалізація його алгоритмів допоможе забезпечити покращення фінансового становища та зростання прибутковості роботи підприємств на ринку.

Список використаних джерел

1. Закупівлі медичних виробів та обладнання: проблеми та шляхи їх вирішення. Щотижневик «Аптека». №41 (1412) від 23 жовтня 2023 року URL: <https://www.apteka.ua/article/677908>
2. Сова О., Морозов Є. Сучасна парадигма антикризового управління підприємством. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2020. Том 31(70). № 2. С. 43–47.
3. Хмурова В. В., Волкова Я. О. Аналіз можливостей функціонування ринку медичного обладнання в Україні в умовах військової агресії. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Випуск 47. 2023. С. 115-121